

POSTANOWIENIE

20 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 20 lutego 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku K. W. i B. W.

z udziałem M. W., T. S., T. W., A. W., P. S., P. W., J. W., B. R., B. K., A. N., M. S.

o zasiedzenie służebności gruntowej,

na skutek skargi kasacyjnej B. K., A. N., T. S. i P. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 24 marca 2022 r., II Ca 511/21,

1. odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania;

2. zasądza od B. K. i A. N. na rzecz B. W. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;

3. zasądza od B. K. i A. N. na rzecz B. R. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;

4. zasądza od T. S. i P. S. na rzecz B. W. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;

5. zasądza od T. S. i P. S. na rzecz B. R. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 24 marca 2022 r. Sąd Okręgowy w Krakowie, w sprawie z wniosku K. W. i B. W. przy uczestnictwie M. W., T. S., T. W., A. W., P. S., P. W., J.

W., B. R., B. K., A. N. i M. S., o zasiedzenie służebności gruntowej, na skutek apelacji uczestników T. S., P. S., B. K. i A. N. od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z 5 stycznia 2021 r., oddalił apelacje (pkt I) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania (pkt II).

Skargi kasacyjne zostały wniesione przez uczestników B. K. i A. N. oraz P. S. oraz T. S.. W skardze kasacyjnej uczestników B. K. i A. N. jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W skardze kasacyjnej uczestników P. S. oraz T. jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazano, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargi kasacyjne nie kwalifikują się do przyjęcia celem ich merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń

umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej uczestników P. S. oraz T. S. wskazano potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 października 2002 r., II CZ 102/02; 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego kryterium. Zawarty w niej wniosek oparty na potrzebie wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie został wadliwie sformułowany, gdyż nie powołano w nim aktualnego orzecznictwa mającego wskazywać na istnienie takich rozbieżności.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie obu skarg kasacyjnych do rozpoznania wskazano ich oczywistą zasadność.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz

szczegółowych rozważań wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Żadna ze skarg kasacyjnych nie spełnia powyższego kryterium. W skargach przedstawiono jedynie polemikę z ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez sądy obu instancji. W szczególności trzeba podkreślić, że sądy obu instancji ustaliły, iż szlak drogowy został utwardzony, zaś wnioskodawcy korzystali z tego szlaku regularnie, nie pytając nikogo o zgodę. Kwestionowanie tych ustaleń w skardze kasacyjnej nie jest dopuszczalne (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 k.p.c.

[SOP]

(r.g.)

